

---

feeni s

UUTISKIRJE N°02 - LOKAKUU 2021
1.10.2021

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

Yhteistyön merkitys ja kyky kompromisseihin korostuu uudistusten äärellä

Pekka Tähtinen
Pelastusjohtajien
puheenjohtaja
Pelastusjohtaja
Satakunnan
pelastuslaitos

Hyvinvointialueuudistus hallitsee yhä enemmän ainakin meidän pelastuslaitosten ohjaus- ja asiantuntijahenkilöiden työtä ja puheita - pelastustoimen uudistusta unohtamatta: Aika monet eivät edes erota näitä uudistuksia eikä tässäkään tarvitse erottamisen suhteen olla kovin tarkkana. Uudistukset ovat tekemisen kohteina ohittaneet jopa koronavirustaistelun, joka sekään ei vielä ole ohi. Huhtikuussa kirjoitin HVA-uudistuksen hallinnollisen osuuden perustamisen vaativuudesta ja tärkeydestä, ja ainakaan omassa vaikutuspiirissä huoli tämän osuuden liian kevyestä tekemisestä ei ole vähentynyt, mieluummin päinvastoin. Maailma ei uudistusten osalta ole 1.1.2023 valmis, tämä on syytä hyväksyä ja suunnata liikenevät voimavarat kaikkein tärkeimpien tavoitteiden ja toimien tekemiseen.

Pelastusjohtajien piirissä on syksyn aikana käyty keskustelua kumppanuusverkoston tarpeesta ja roolista tulevaisuudessa. Näin pitääkin tapahtua, toimintoja tulee aika ajoin kyseenalaistaa ja harkita voitaisiinko toimia vielä paremmin. Johtajat näkevät, että kumppanuusverkoston kaltainen yhdessä tekemisen alusta ehdottomasti tarvitaan ja tarve jopa kasvaa uudistusten valmistelun ja käyttöönoton pyörteissä. Voi olla, että tulevien muutosten seurauksena syntyy tarpeita kumppanuusverkoston toiminnan viilaamiseen, mutta lähinnä kyse on hienosäädöstä. Ei ole tarve korjata sellaista, joka ei ole rikki.

Eri toimijoiden yhteistyö, ja nyt tarkoitan sekä kumppanuusverkostoa että koko pelastustoimea, ei aina voi olla pelkkää aurinkoa ja eri osapuolten voittokulkua. Yhteistyö on nykytermillä osallistamista, toisten kuuntelemista ja arvostamista, mukautumista ja tekemistä yhteiseen hyvään sisältäen myös kompromisseja. Pelastustoimi on omalla tavallaan kuin muurahaisjoukko ja -keko. Olemmehan yhdessä sitoutuneet korren kantamiseen yhteiseen kekkoon - toisia kunnioittaen ja heidän työtään tukien?

Pelastustoimen ICT on hyvä esimerkki yhteisen tekemisen välttämättömyydestä. Osa-alue on kaikkea muuta kuin vähäinen ja helppo. Tässä ollaan kuitenkin arvioni mukaan löytämässä olosuhteisiin nähden hyvät toimintamallit ja niukkoihin resursseihin nähden tuottava tapa toimia. Pelastustoimen ICT yhdistettynä tiedolla johtamisen kehittämiseen on erittäin tärkeä tulevaisuuden "työkalu" ja menestystekijä - kuten hallinnollinen ICT:kin.

Pelastuslaitosten yhteinen Palvelukokonaisuus-hanke on samoin hyvä esimerkki välttämättömästä yhteistyöstä. Hanke polkaistiin käyntiin nopeasti, siinä on edetty ripeästi ja on ilmeistä, että tavoitellut tulokset tullaan saavuttamaan melkein mahdottomalta tuntuneesta aikataulusta huolimatta. Yhteistyö on voimaa. Tsemppiä ja menestystä laajan kokonaisuuden parissa pakertaville!

.....

"Yhteistyö on nykytermillä osallistamista, toisten kuuntelemista ja arvostamista, mukautumista ja tekemistä yhteiseen hyvään sisältäen myös kompromisseja."

5

6-7

12

SISÄLTÖ

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Pelastustoimen kehittämispäällikkö
- 5 Tukipalveluiden palvelualue
- 6 Turvallisuuspalvelut
- 8 På svenska
- 10 Yhteiset työryhmät
- 12 Hankkeet
- 14 Kalenteri

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
Feeniks Uutiskirje
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puh. +358 9 771 2624.

Toimittanut
Terhi Virtanen

Kannen kuva: Mostphotos

terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
www.pelastuslaitokset.fi

Tänne menet pelastustoimi

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen
kehittämispäällikkö
Kuntaliitto

.....

”Hyvinvointialueella pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelussa ja yleensä palvelujen mitoituksessa oleellista on hyvinvointialueen toimintaympäristön uhkien ja vaatimusten sekä asiakastarpeiden tunnistaminen - aivan kuten nykyäänkin.”

Hallituksen antamat koordinaatit hyvinvointialueiden perustamisesta ovat selkeästi ilmaistut; Hyvinvointialueilla on alueellaan itsehallinto ja ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittava aluevaltuusto. Hyvinvointialueiden rahoitus on yleiskatteellista. Valtion ohjaus on strategista ja se kohdistuu rahoituksen ja palvelujen turvaamisen kannalta keskeisiin asioihin eli perusoikeuksien turvaamiseen. Perusoikeuksien näkökulmasta pelastustoimi ja sote ovat jo vanhastaan erityisen merkittävissä roolissa..

Suomen hallitus antaa myös Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen peruskirjan soveltamisesta Suomessa sekä kuntiin että hyvinvointialueisiin. Edellä mainitun peruskirjan tavoitteena on turvata paikallis- ja aluehallinnon viranomaisten oikeuksia, joihin kuuluvat mm. oikeus itsehallintoon, oikeus valita omat paikalliset päätöksentekelimensä ja käyttää toimivaltaansa, oikeus omiin hallinnollisiin rakenteisiinsa ja taloudellisiin voimavaroihin sekä oikeus ryhtyä oikeustoimiin, mikäli muut julkishallinnon tasot puuttuvat asiattomasti niiden toimintaan. Oikeuksiin myös kuuluu, että tehtäviin osoitetut taloudelliset voimavarat ovat oikeassa suhteessa annettuihin velvoitteisiin nähden. Rahoitusjärjestelmien tulee olla myös riittävän moninaisia ja joustavia, jotta ne seuraisivat viranomaisten tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kehitystä niin hyvin kuin käytännössä on mahdollista. Vallanjakoisuuden kannalta Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirja lähtee siis siitä näkemyksestä, että paikalliset viranomaiset, joilla on todellista vastuuta, voivat luoda tehokkaan ja kansalaista lähellä olevan hallinnon.

Peruskirjan viesti on, että hyvinvointialueella pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelussa ja yleensä palvelujen mitoituksessa oleellista on hyvinvointialueen toimintaympäristön uhkien ja vaatimusten sekä asiakastarpeiden tunnistaminen - aivan kuten nykyäänkin. Aluehallintovirastojen itsenäinen ja riippumaton laillisuusvalvonnan tehtävä osaltaan varmistaa, että annetut resurssit pysyvät tasapainossa tehtäviin ja vastuisiin nähden.

Hyvinvointialueella pelastustoimi liitetään muuhun julkiseen hallintoon nykyistä rakennetta kiinteämmin. Sisällöllinen lisäarvo voidaan saavuttaa järkevällä palveluintegraatiolla, jolla voidaan vastata muuttuviin uhkiin ja tehtäväprofiilin muutoksiin. Hyvinvointialueelle siirtyminen merkitsee hallintomallista riippumatta tarvetta pelastustoimen palvelujen perusteiden avaamiselle valtiovarain-, sosiaali- ja terveys sekä sisäministeriön suuntaan. Syntyy toimijakenttä, jossa hyvinvointialueen pelastustointa varmuudella kiritetään, sillä pelastustoimella on vielä opittavaa esimerkiksi hallinnollisten käytänteiden tarkkuudessa ja palvelujen laadunhallinnan osa-alueella. Ei kuitenkaan pidä olla liian nöyrä ja vaatimaton, sillä vastaavasti pelastustoimi pääsee kirittämään ministeriöitä pelastustoimen asioiden osaamisessa ja ymmärtämisessä.

Tukipalveluiden palvelualueen ajankohtaiset

Tukipalveluiden palvelualueen Tukipalveluiden palvelualue käsitteli kevään kokouksessaan 21-22.4.2021 tukipalveluiden kärkihankkeiden etenemistä.

Tukipalveluiden kärkihankkeina ovat:

1. Työsuojelu ja työturvallisuusverkosto työn tukeminen, vastuuvetäjänä Jutta Heikkilä;
2. Pelastustoimen yhteisten ICT hankkeiden seuranta ja tukeminen, vastuuvetäjänä Kimmo Markkanen ja Mika Kontio;
3. Hyvinvointialueelle siirtyminen (pelastuslaitoksen näkökulma), vastuuvetäjänä Merja Saasmo;
4. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmatyön edistäminen, vastuuvetäjänä Saara Mehtälä.

Lisäksi tukipalveluiden palvelualue on päättänyt käynnistää asiantuntijaverkostotyön. Tukipalveluiden palvelualueelle on perustettu Työturvallisuus ja työhyvinvointi -asiantuntijaverkosto sekä Osaamisen kehittäminen -asiantuntijaverkosto. Tukipalveluilla on käytössään oma TEAMS-alusta, jossa on eri kärkihankkeilla ja työryhmillä omat TEAMS-kanavat tiedon jakamisen tukemiseksi.

.....
Laura Natunen
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Tukipalveluiden palvelualueen sihteeri

TURVALLISUUSPALVELUT

Onnettomuuksien ehkäisyn osaaminen kehittyy vahvalla yhteistyöllä

Jani Jämsä
Vanhempi opettaja
Pelastusopisto, OE tiimi
Turvallisuuspalvelut palvelualue

TURVALLISUUSPALVELUT

Onnettomuusien ehkäisyn osaamista on kehitetty Pelastusopiston ja pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kesken määrätietoisesti jo pitkään. Pelastusopiston omana, sisäisenä hankkeena Jani Jämsän YAMK-opinnäytetyön kautta toteutettiin v. 2015-2016 yhdessä pelastuslaitosten ja sidosryhmäverkostojen kanssa kehittämishanke: Pelastusopiston onnettomuusien ehkäisyn opetuksen kehittämistarpeet 2025 – asiantuntijanäkemyksiä osaamisen kehittämiseen. Tässä hankkeessa tarkasteltiin Pelastusopiston onnettomuusien ehkäisyn tiimin ammattitutkintojen (pelastaja-, alipäällystö- ja päällystötutkinnot) opetuksen sekä onnettomuusien ehkäisyn täydennyskoulutuksen vastaavuus kentän tarpeisiin. Hankkeen tuloksena syntyi raportti, jossa oli opetussuunnitelmataason sekä sisällöllisen tason kehittämistarpeet koulutukselle. Niistä sellaiset, jotka onnistuivat ilman suuria OPS-muutoksia, on otettu jo mukaan Pelastusopiston OE-opetuksen kehittämisessä.

Jatkumoa seurasi sisäministeriön pelastustoimen uudistamishankkeessa v. 2016-2018. Sen osana toimi Onnettomuusien ehkäisyn yhdenmukaistaminen -työryhmä (OnEhkä-työryhmä). Työryhmän tavoitteena oli tehostaa ja yhdenmukaistaa pelastuslaitosten onnettomuusien ehkäisevää työtä. Annettujen varsinaisten tehtävien ohella työryhmä katsoi erittäin tarpeellisuutta kehittää osaamisen varmistamista onnettomuusien ehkäisytyössä.

Osaamisen varmistaminen on keskiössä myös onnettomuusien ehkäisyn yhdenmukaistamisessa. Hankkeessa sovittiin, että työryhmä tekee mietinnön osaamisen varmistamiseksi pelastustoimen onnettomuusien ehkäisytyössä ja kuvataan onnettomuusien ehkäisytyön eri osa-alueiden osaamisvaatimukset yhteistyössä työhyvinvointi-työryhmä / osaamisen hallinta -työryhmän kanssa. Heidän tarpeestaan sovittiin, että työryhmä koostaa pohjaksi pelastustoimen osaamisen hallintajärjestelmään osaamistarvekuvaukset pelastustoimen onnettomuusien ehkäisytyön eri osa-alueille. Työryhmässä laadittiin yhteistyössä HIKLU -laitoksien kanssa alustavat osaamisvaatimuskuvaukset onnettomuusien ehkäisyn eri osa-alueille.

OnEhkä-työryhmän loppuraportti sisälsi 13 vahvaa kehittämissuosituksia. Osaamisen hallinnan näkökulma oli yhtenäistä: Määritellään onnettomuusien ehkäisyn henkilöstölle yhdenmukaiset suorituskykyvaatimukset sekä luodaan valtakunnallinen osaamisen hallintajärjestelmä ja yhdenmukainen osaamisen todentaminen.

Pelastustoimen uudistamishankkeen myötä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Turvallisuuspalveluissa vietiin lyhyemmän aikavälin toimintasuunnitelmaan onnettomuusien ehkäisyn osaamisvaatimusten määrittely ja pidemmän aikavälin toimintasuunnitelmaan onnettomuusien ehkäisyn osaamisen hallintajärjestelmän kehittäminen. Osaamisvaatimustyö käynnistettiin keväällä 2020 Turvallisuuspalveluiden sisäisenä projektiryhmänä/kärkihankkeena yhteistyössä Pelastusopiston kanssa. Projektiryhmän puheenjohtajuus oli jaettu Pelastusopiston ja pelastuslaitosten kesken. Projektiryhmä toimi tehokkaasti Korona-ajasta ja sen vaikutuksista huolimatta. Pohjana yhteisille OE-osaamisvaatimuksille hyödynnettiin HIKLU-alueella tehtyä hyvää työtä valvonnan ja turvallisuusviestinnän suorituskykyvaatimusten määrittelyssä. Kentän asiantuntijaverkostoja ja sidosryhmiä osallistettiin vahvasti mukaan osaamisvaatimusten määrittelyyn ja rinnalle alkaneen sisäministeriön pelastustoimen suorituskykyvaatimushankkeen kanssa tehtiin myös vahvaa yhteistyötä. Työn aikana konsultoitiin myös pelastustoiminnan osaamisen kehittämishankkeiden OKA1 ja OKA2 projektipäällikköä Matti Honkasta, jotta saatiin pohjaa ja näkymää, mitä sieltä olisi suoraan hyödynnettävissä OE-osaamisen puolelle. OE-osaamisvaatimukset saatiin määriteltä ja kuvattua tämän päivän tarpeisiin keväällä 2021. Ne hyväksyttiin pohjaksi tulevalle jatkokehitystyölle Turvallisuuspalveluiden kokouksessa 16.6.2021.

ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN OSAA- MISENHALLINNAN HANKE HAKUUN

Kumppanuusverkoston Turvallisuuspalveluiden toimintasuunnitelmassa vuosille 2022-2023 yhtenä kärkeksi tavoitteena on jatkaa tästä kehittämistä yhteistyössä kohti onnettomuusien ehkäisyn osaamisen hallinnan järjestelmää. Seuraavassa vaiheessa toimintasuunnitelman mukaisesti ja OE-osaamisvaatimus-

ten projektityöryhmän näkemyksen mukaan olisi tarkoituksenmukaisinta kehittää yhdessä toteutettavassa hankkeessa nyt hyväksytyjen osaamisvaatimusten pohjalta onnettomuusien ehkäisyn osaamisen kartoittamisen ja todentamisen menetelmät ja -työkalut, osaamiskartoitusten raportointityökalut osaamisen kehittämisen suunnittelun tueksi, OE-osaamisen koulutus- ja kehittämispolkuvaihtoehtojen jäsen-tely, OE-täydennyskoulutuksen kokonaisuuden ja tarjonnan suunnittelu yhdessä sidosryhmien kanssa sekä järjestelmien ylläpitovastuut.

Turvallisuuspalvelut päätti näiden esitysten mukaisesti kokouksessaan 25.8.2021 lähteä yhteistyössä Pelastusopiston kanssa suunnittelemaan hanketta onnettomuusien ehkäisyn osaamisen hallinnan kehittämiseksi. Päävastuu hankkeessa olisi Pelastusopistolla, ja pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on työssä vahvasti mukana. Hankkeeseen otetaan mukaan työstämään menetelmiä ja työkaluja ns. pilottilaitokset pelastuslaitosten sopivista vertailuryhmistä. Kaikkien pelastuslaitosten kanssa niitä on myös tarkoitus pilotoida hankkeen aikana. Hankkeeseen on tarkoitus hyödyntää pelastustoiminnan osaamisen puolella OKA1- ja OKA2-hankkeissa jo tuotetut mallit ja työkalut siltä osin, kuin ne soveltuvat onnettomuusien ehkäisyyn. OKA 2-hankkeen tuotokset on käyty läpi osaamisvaatimustyöryhmän ja Turvallisuuspalveluiden kanssa projektipäällikkö Matti Honkasan toimesta touko-kesäkuussa 2021. Jatkohankkeen suunnittelutyö on nyt käynnistynyt ja etenee täydellä vauhdilla. Hankesuunnitelmaa ja rahoitushakemusta laaditaan Pelastusopiston ja Turvallisuuspalveluiden nimeämän pienen työryhmän voimin. Hakemuksella tähdätään joulukuun 2021 PSR-rahoitushakuun. Silloin, jos hanke saa rahoituksen, jatkotyö voisi käynnistyä loppukevällä 2022 kun asia on vielä "lämmiin".

Näin asiat etenevät, kun yhteinen tahtotila ja sopivia henkilöitä niitä edistämässä. Turvallisuuspalveluiden ja OnEhkä-työryhmän suuresti arvostamieni kollega-asiantuntijoiden kesken olemme useasti todenneet: "Yhteispeli on voimaa!":)

PÅ SVENSKA

Välfärdsområden kommer - inverkar det på behovet av partnerskapsnätverket?

Peter Johansson
Räddningsdirektör
Räddningverket i Östra Nyland

Social- och hälsovårdsreformen har varit under arbete enligt uppgift på olika sätt i ca. 15 år. Som vi alla vet, godkände riksdagen lagpaketet där grundandet av välfärdsområden 1.1.2023 godkändes. Diskussionen i vissa kretsar har varit livlig, då man ansett att då finansieringen helt kommer från staten, betyder att välfärdsområden, och därmed också räddningsväsendet, blir mer eller mindre förstatligat.

I lagen om välfärdsområden 1 § konstateras det att 'Syftet med denna lag är att skapa förutsättningar för självstyrelse i förvaltningsområden (välfärdsområden) som är större än en kommun och för att tillgodose möjligheter för invånarna att delta i och påverka välfärdsområdets verksamhet.

Det centrala här är enligt min åsikt att välfärdsområden kommer att vara självstyrda, och kan därigenom också besluta om sin egen verksamhet, bland annat om deltagande i vårt nätverk.

Styrkan i ett frivilligt nätverk är, att man frivilligt jobbar för ett gemensamt mål, och att man tillsammans jobbar fram anvisningar som ofta borde tas fram av de enskilda räddningsverken om det inte skulle produceras tillsammans.

Ur en demokratisk synvinkel är det nuvarande nätverksmodellen även optimal, eftersom alla räddningsverk har en röst.

Vad skulle då vara alternativet till vårt gemensamma nätverk? Det enda alternativet jag för tillfället kunde tänka mig, är en räddningsstyrelse, alltså motsvarande som polisstyrelsen, där de samma utvecklingsprojekten kunde skötas. Det finns dock ett problem – det finns inte en sådan instans, och i dagens läge ser det inte ut att finnas resurser för en sådan.

Som jag konstaterade i mitt förra inlägg, har flera av våra samarbetspartners hittat vårt nätverk och vill samarbeta med oss. Detta har vi nått genom ett långt framgångsrikt arbete, och det är viktigt att inte tappa denna etablerade kontakt.

Dessa saker hoppas jag att vi kan tala om i Uleåborg, där vi, som det nu ser ut, kan träffas för första gången live på två år. Det ser jag faktiskt fram emot!

.....
"Ur en demokratisk synvinkel är det nuvarande nätverksmodellen även optimal, eftersom alla räddningsverk har en röst."

KUMPPANUUSVERKOSTON Yhteiset työryhmät

Terhi Virtanen
Pelastuslaitosten
kumppanuusverkoston koordinaattori
Kuntaliitto

YHTEISTYÖLLÄ JA YHTEISIÄ ASIOITA EDISTÄEN KOHTI TULEVAISUUTTA

.....

“Pelastuslaitosten varautumisen verkosto kokoontui syyskuussa ja kokouksessa koottiin yhteistä tilannekuvaa varautumisen aihealueella käynnissä olevista hankkeista, hyvinvointialuevalmisteluun liittyvistä näkemyksistä sekä kuultiin kattavia esityksiä ajankohtaisista aiheista.”

PELASTUSLAITOSTEN VARAUTUMISEN VERKOSTO

Pelastuslaitosten varautumisen verkosto kokoontui syyskuussa ja kokouksessa koottiin yhteistä tilannekuvaa varautumisen aihealueella käynnissä olevista hankkeista, hyvinvointialuevalmisteluun liittyvistä näkemyksistä sekä kuultiin kattavia esityksiä ajankohtaisista aiheista. Verkoston nykyinen aktiivinen ote ja monipuolinen jäsenistön kokoonpano luovat mainion pohjan varautumisen yhteistyölle myös tulevaisuudessa.

Uutena jäsenenä verkostossa aloittanut Huoltovarmuuskeskuksen valmiusasiainmies Hanna Havumäki esitteli varautumisen verkotolle HVK:n pooleihin liittyvää toimintaa sekä säädöksiin liittyviä tulevia muutoksia. Tällä hetkellä toimintaan liittyen pohditaan myös pelastuslaitosten roolia poolien ja alueellisten poolien toiminnassa, joten myös pelastuslaitoksilta toivotaan näkemyksiä ja aktiivisuutta tällä aihealueella.

Sisäministeriön suorituskyky -hankkeesta saatiin kokouksessa laaja tilannekatsaus työpaketti 8:n etenemisestä erityisasiantuntija Milla Tuomisen esittämänä. Hän esitteli varautumisen verkoston jäsenistölle mm. pelastuslaitoksille tehdyn kyselyn tuloksia.

Haastatteluissa oli mukana 21 pelastuslaitosta ja yksi laitos vastasi sähköpostitse. Vastaajina oli 1-4 henkilöä per laitos. Ensimmäinen haastattelu toteutettiin Toukokuussa ja viimeinen Elokuussa. Haastattelun osa-alueita olivat:

- Varautumisen/väestönsuojelun henkilöstö, koulutus ja resurssit
- Kuntien valmiussuunnittelun tukemisen käytännöt
- Pelastustoimintaan varautumisen yhteistyö ja suunnittelu
- Yhteistyö väestönsuojeluun varautumisessa
- Muu alueellinen yhteistyö (esim. pelastuslaitosten välillä, avit, valmiusfoorumit)
- Kehitysehdotukset hyvinvointialueita ajatellen

Esitellyissä analysoiduissa vastauksissa käytiin läpi seuraavia asioita:

- Varautumisen henkilöstön koulutustausta
- Osaavan henkilöstön saatavuus
- Varautumisen koulutuksen kehittäminen
- Kuntien valmiussuunnittelun tukemisen henkilöresurssit
- Väestönsuojelun henkilöresurssit
- Kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta sopiminen
- Kuntien valmiussuunnittelun tukemisen keinot
- Kuntien tukeminen häiriötilanteissa
- Palvelujen käytön jakautuminen

Haastattelujen lisäksi Kuntaliiton, suorituskykyhankkeen TP8:n ja Varsinais-Suomen toteuttaman Väestönsuojelun toimintamalli -hankkeiden yhteistyönä kautta on teetetty uudelleen alun perin vuonna 2019 teetetty sidosryhmätyytyväisyys kysely kunnille, erityisesti kuntajohtajille, pelastuslaitosten johtokunnille sekä kuntien varautumisen vastuutahoille suunnaten. Kyselyllä kartoitettiin mm. tyytyväisyyttä kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun tuen palveluihin, yhteistyöhön pelastuslaitosten kanssa sekä kehittämistarpeita väestönsuojeluun ja varautumisen palveluihin liittyen. Kyselyn tulokset päästään kokoamaan ja analysoimaan lokakuun aikana.

Hankepäällikkö Terhi virtanen esitteli pelastuslaitosten varautumisen verkostolle palvelukokonaisuudet-hankkeen tilannekatsauksen. Hanke on nyt edennyt toiseen vaiheeseen. Ensimmäiset tuotokset jo julkaistu. Hankkeen kaikki tuotokset laaditaan siten, että niitä voidaan hyödyntää kaikilla pelastuslaitoksilla hyvinvointialueuudistuksen tukena.

Hankkeen kautta on varautumisen palveluihin liittyen valmisteltu mm. hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden mallia Etelä-Savon alueella.

Lisäksi osana hyvien käytäntöjen jakamista Anne Koivisto esitteli Helsingin toimintamallin, joka on laajenemassa myös HIKLU-alueelle. Malli käsittää valmiussuunnittelun, jatkuvuudenhallinnan sekä huoltovarmuuden kokonaisuudet.

Esityksessä käytiin malliin liittyviä käsitteitä, jatkuvuudenhallinnan prosessia, koordinoitua ja suunnittelua, kriisijohdantamallia sekä suojelu-, väestönsuojelu-, valmius- ja huoltovarmuusvarustointia.

Vuoden 2022 PVT:n toimintasuunnitelman osalta tarkoitus on välttää päällekkäistä tekemistä. Ensi vuonna keskitytään hyvinvointialueiden yhteiseen tekemiseen, tilannekuvan ja toimintamallien jakamiseen.

PELASTUSLAITOSTEN TKI -VERKOSTO

Pelastuslaitosten tutkimus- ja kehittämisverkoston keskeisenä tavoitteena vuodelle 2021 on ollut pelastustoimen omavalvontamallin käyttöönoton konkreettinen tukeminen. Käytännön tukea, hyvien toimintamallien jakamista ja vertaistukea on nyt käynnistetty kuukausittain toteutettavissa omavalvonnan webinaareissa helmikuusta alkaen.

Webinaarit ovat avoimia kaikille aiheista kiinnostuneille sekä omavalvonnan eri osakokonaisuuksien kanssa työskenteleville. Kutsut tilaisuuksiin on jaettu kunkin pelastuslaitoksen PelaTKI verkoston edustajalle ja on toivottavaa, että kutsuja jaetaan organisaatioissa edelleen.

Tilaisuudet järjestetään kerran kuukaudessa keskiviikkoisin klo 13-15 ja loppuvuoden aikataulu on seuraava:

- 20.10. Vaikuttavuusperusteinen päätöksenteko & suorituskyvyn vaatimien resurssien varmistaminen
- 24.11. Palveluiden tuottaminen ja poikkeamanhallinta palvelutuotannossa
- 15.12. Raportointi, omavalvonnan avulla koottu seurantatieto ja arviointi.

HANKKEET

Palvelukokonaisuudet -hanke tukee pelastuslaitoksia hyvinvointialueuudistuksessa

Hankkeet ovat Pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston ydintoimintaa. Monialainen hankeyhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa tukee verkostomaista yhdessä tekemistä sekä tarjoaa aina uudenlaisia mahdollisuuksia osallistua toimialan kehittämiseen. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittelee tällä palstalla nostoina ajankohtaisia käynnissä olevia hankkeita, hankeyhteistyötä sekä hankkeiden tuotoksia.

Pelastuslaitokset: Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -yhteishanke

Pelastustoimen palvelukokonaisuuksien kuvaaminen -hanke on 12 pelastuslaitoksen yhteishanke, jonka tuotokset laaditaan siten, että ne ovat vapaasti hyödynnettävissä kaikkien pelastuslaitosten hyvinvointialuevalmistelussa. Hanke toteutetaan ajalla 1.5.2021 - 31.12.2021 ja päävastuullisena pelastuslaitoksena hankkeessa toimii Etelä-Savon pelastuslaitos.

Palvelukokonaisuus -hankkeen toteutus on edenny ajallisesti tarkasteluna jo yli puolenvälin. Hanketyötä on kuitenkin jäljellä vielä hurjasti suhteessa jäljellä olevaan hankeikaan. Hankkeen aikana pidetyissä työpajoissa on koottu yhteen pelastustoimen palveluiden nykytilaa, palveluiden sisällön määrittelyä, palveluiden keskeisiä yhdyspintoja sekä niihin liittyviä toimijoita. Työpajoissa on koottu lisäksi pelastuslaitosten hyvinvointialueuudistukseen liittyviä tuen tarpeita sekä pohdittu yhdessä, millaisia uusia yhdyspintoja, yhteistyötä ja palveluiden sisältöä olisi tärkeää rakentaa pelastustoimen palveluiden osalta, kun siirrymme osaksi hyvinvointialueita.

Työpajoissa on hankkeen aluksi tarkasteltu pelastustoimen palveluita ja niiden yhdyspintoja seuraaviin näkökulmiin ja kokonaisuuksiin jaotellen.

Ennaltaehkäisevät palvelut:

- Ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä turvallisuusviestintä
- Valvontatehtävät
- Varautumisen ja valmiussuunnittelun tuen asiantuntijapalvelut

Onnettomuus- ja häiriötilanteisiin tai näiden välittömään uhkaan liittyvät kii-reelliset tehtävät ja palvelut:

- Pelastustoiminta
- Ensihoitopalvelut
- Tilannekeskuspalvelut

Tukipalvelut

- Henkilöstö-, talous-, hankinta- ja tilapalvelut
- ICT- ja viestijärjestelmäpalvelut
- Tiedonhallintapalvelut

Hankkeen tavoitteet ja tuotokset

Palvelukokonaisuus -hankkeen kautta tuetaan hyvinvointialueiden ja kuntien välisen yhteistyön muodostumista

pelastustoimen palveluiden osalta sekä luodaan laajempaa jaettua näkemystä pelastustoimen palveluista, palveluiden yhdyspinnoista sekä toimialojen rajat ylittävien palveluiden tulevaisuuden näkymistä.

Palvelukokonaisuus -hankkeen tavoitteena on tukea pelastuslaitosten hyvinvointialuevalmistelua sekä lisätä yhteistä ymmärrystä pelastustoimen palveluista ja palvelukokonaisuuksista.

Yhteisen tekemisen kautta on tuotettu jo hankkeen aikana mm. työvälineitä ja aineistoa vuoropuhelun ja hyvinvointialuevalmistelun tueksi. Keskeinen konkreettinen hankkeen kautta syntyvä lopputuotos on Pelastustoimen palvelukokonaisuus -käsikirja, joka kokoaa yhteen palveluiden määrittelyt, esimerkiksi palvelukokonaisuuksien kuvauksista sekä toimintamallin kuvauksen, jonka avulla pelastustoimen palvelukokonaisuuksia voidaan tulevaisuudessa mallintaa ja hyödyntää palvelujen suunnittelun tukena hyvinvointialueilla.

Hanketyötä on tehty ja tehdään sekä yhdessä työpajojen ja yhdyspintatilaisuuksien kautta että alueitasolla pelastuslaitoksittain palveluita tarkastellen. Kaikki hankkeen kautta tehty työ kohdistuu hyvinvointialueuudistuksen vapaaehtoiseen valmisteluun ja ns. esiselvitysvaiheeseen, vaikka työtä joudutaankin pelastustoimen osalta tekemään ajallisesti päällekkäin varsinaisen alueellisen valmistelun ja toimeenpanon käynnistämisen kanssa.

HANKKEET

Alueilla tehtävän työn kautta tuotetaan palvelukokonaisuus käsikirjan kannalta tärkeää määrittely-, sisällön kuvaus- ja yhdspintatietoa esimerkiksi pelastuslaitosten hyvinvointialuevalmistelua edistävien nykytilan kartoitusten, selvitysten ja palveluiden kuvausten kautta.

Hanke etenee yhdyspinnoille suunnaten syksyllä 2021

Palvelukokonaisuus -hankkeen työtä pannaan hankkeen loppupuoliskolla palveluihin liittyvään yhdyspintatyöhön ja varsinaiseen tuotosten kuvaamiseen erityisesti yhteisessä hanketyössä. Alueilla tehtävä hanketyö etenee pelastuslaitoskohtaisesti hiukan eri tahtiin ja palveluiden tarkastelussa kunkin pelastuslaitoksen valmistelutarpeiden pohjalta, koska hankkeen tavoitteiden mukaisesti tehdyn työn tulee tukea pelastuslaitosten hyvinvointialuevalmistelua.

Lisätietoja:
Terhi Virtanen
Hankepääällikkö
Etelä-Savon pelastuslaitos
terhi.virtanen@kuntaliitto.fi
+358 43 8267361

.....

Pelastusopisto: Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen

Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta Pelastustoimeen (ViVaPe) on Palosuojelurahaston rahoittama ja Pelastusopiston hallinnoima koulutus- ja kehittämishanke, jossa tuotetaan koulutusta, valmennusta, mentorointia ja materiaalia toimialan viestinnän tueksi. Hanke tarjoaa toimialan asiantuntijoille mahdollisuuksia hyvien käytäntöjen jakamiseen, uusien työtapojen kehittämiseen, viestintäyhteistyön tiivistämiseen sekä vertaistukeen ja -oppimiseen. Lisäksi hanke tuottaa avauksia toimialan viestinnän vaikuttavuuden mittaamiseen ja koulutuksen kehittämiseen.

Tulevat ViVaPe hankkeen tilaisuudet tälle syksyille löytyvät hankkeen verkkosivuilta: bit.ly/vivape:

- Selkeä viestintä kansalaisen perus-

oikeutena ja viranomaisviestijän velvollisuutena -webinaari 26.10. > ilmoittautuminen avoimna

- Työryhmätapaaminen / työpaja "Viestintästrategiasta viestinnän linjauksiin" 2.11. > järjestetään hybridinä (Hki/Teams), ohjelma julkaistaan ja ilmoittautuminen alkaa 4.10. alkavalla viikolla.
- Tieliikenneonnettomuuspaikalla kuvaaminen -webinaari 9.11. > ilmoittautuminen avoimna
- Mediatyöryhmän kyselytunti ja ajankohtaista alan viestinnästä 23.11. > ilmoittautuminen avoimna
- Kokemuksia ja oppeja #Kettukarkki'keikalta: mitä viestintä Kalajoen maastopaloista opetti Jokilaaksojen pelastuslaitokselle?
- Kyselytunti toimialan viestijöille 8.11. > kutsu tulossa lokakuussa
- Vaikuttava someviestintä, oppia Poliisista -webinaari 15.12. > ohjelma julkaistaan ja ilmoittautuminen alkaa lokakuussa

Lisätietoja:
Aino Harinen
Projektipääällikkö
aino.harinen@pelastusopisto.fi
050 343 8004

2021

**AJANKOHTAISIA
PELASTUSTOIMEN
TAPAHTUMIA**

17.-18.11.2021

Pelastustoimen ajankohtaispäivät
Oulu

12.-13.1.2022

Turvallisuusmessut
siirretty lokakuulta tammikuulle!
Messukeskus, Helsinki

.....

**PELASTUSLAITOSTEN
KUMPPANUUSVERKOSTON
TAPAHTUMIA**

19.10.2021

Pelastusjohtajien toukokuun
kokous

20.10.2021

Omavalvonta webinaari VI
Vaikuttavuusperusteinen päätöksenteko
ja resurssien varmistaminen

15.-16.11.2021

Palvelualueiden kokoukset &
yhteinen osuus, Oulu

24.11.2021

Omavalvonta webinaari VII
Palveluiden tuottaminen ja
poikkeamanhallinta

30.11.2021

Pelastuslaitosten TKI verkoston
kokous, Teams

3.12.2021

PVT Pelastuslaitosten varautumisen
työryhmän kokous, Kuntatalo

13.12.2021

Pelastuslaitosten viestintäverkoston
kokous

15.12.2021

Omavalvonta webinaari VIII
Raportointi, omavalvonnan avulla koottu
seurantatieto ja arviointi